

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

**Середня освіта (Українська мова і література). Історія
другого рівня вищої освіти (магістр)**

**за спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
спеціалізації Історія
галузі знань: 01 Освіта**

**Кваліфікація: вчитель української мови і літератури та зарубіжної
літератури, вчитель історії**

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради

проф. О. І. Безлюдний

протокол № 64 від «30» серпня 2018 р.

Освітня програма вводиться в дію з 01.09 2018 р.

Ректор проф. О. І. Безлюдний

(наказ № 64 від «31» серпня 2018 р.)

Умань 2018

Передмова

Освітньо-професійну програму розробила робоча група кафедр української мови та методики її навчання, української літератури, українознавства та методик їх навчання, загальної історії Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Керівник проєктної групи (гарант освітньої програми):

Денисюк Василь Вікторович, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Члени проєктної групи:

1. Цимбал Наталія Андріївна, кандидат філологічних наук, професор, завідувач кафедри практичного мовознавства Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

2. Йовенко Лариса Іванівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

3. Священко Зінаїда Василівна, доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії та методик навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

**1. Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності
014 Середня освіта (Українська мова і література)
спеціалізації Історія**

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини Факультет української філології Кафедра української мови та методики її навчання Кафедра української літератури, українознавства та методик їх навчання Кафедра всесвітньої історії та методик навчання
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр освіти (за предметною спеціалізацією «Українська мова та література») вчитель української мови і літератури та зарубіжної літератури, вчитель історії
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література. Історія)»
Тип диплома та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання: 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Відповідно до рішення Акредитаційної комісії від 28 травня 2015 року протокол № 116 (наказ МОН України від 10.06.2015 р. № 1415 л) УДПУ імені Павла Тичини визнано акредитованим за рівнем «магістр» з галузі знань (спеціальності) 01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Українська мова і література) (на підставі наказу МОН України від 19.12.2016 р. № 1565). Термін дії сертифіката (серія НД № 2489157) до 1 липня 2025 року.
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність ОС «Бакалавр», ОКР «Спеціаліст»
Мова(и) викладання	Українська. Окремі дисципліни викладаються англійською мовою.
Термін дії освітньої програми	1 рік 4 місяці
Інтернет – адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://ff.udpu.edu.ua/navchannya/osvitni-prohramy-2/10186-2
2 – Мета освітньої програми	
Підготувати компетентного конкурентоспроможного фахівця, вчителя української мови і літератури, зарубіжної літератури, історії, який володіє фундаментальною теоретичною базою фахових дисциплін, новітніми технологіями навчання та навичками практичного застосування їх, спроможного вирішувати складні завдання і проблеми у галузі освіти, філології та педагогічної діяльності, готового постійно підвищувати свій фаховий рівень, інтегруватися у світовий освітній простір.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	Українська мова, українська література, зарубіжна література, історія <i>Обов'язкові дисципліни</i> I. Цикл загальної підготовки – 23 кредити. 1.1. Гуманітарна підготовка – 9 кредитів. 1.2. Фундаментальна підготовка – 14 кредитів. II. Цикл професійної підготовки – 28 кредитів. 2.1. Психолого-педагогічна підготовка 12 кредитів. 2.2. Науково-предметна підготовка – 16 кредитів. Дисципліни вільного вибору студента – 24 кредити Блок № 1 – 24 кредити. Блок № 2 – 24 кредити.

	Практична підготовка – 9 кредитів Атестація – 6 кредитів
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Професійна освіта в галузі філології та методики навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури та історії в закладах освіти різних рівнів акредитації.
Особливості програми	Міждисциплінарна та багатопрофільна підготовка фахівців зі спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) та Історія
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Магістр освіти може працювати у вищих закладах освіти 1–4 рівнів акредитації на викладацьких, науково-дослідних та адміністративних посадах; у науковій, літературно-видавничій, освітній галузях; у друкованих та електронних засобах масової інформації, PR-технологіях, у різноманітних фондах, спілках, фундаціях гуманітарного спрямування, музеях, мистецьких і культурних центрах тощо відповідно до чинного Національного класифікатора України (за ДК 003:2010): 2310.2 – викладач вищого навчального закладу; 2320 – вчитель загальноосвітнього навчального закладу; 2352 – інспектор вищих навчальних закладів; інспектор шкіл; 2359.2 – організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми; 2419.3 – консультант (в апараті органів державної влади, виконкому); 2443.2 – історик; консультант з питань історії; 2444.1 – філолог-дослідник; 2444.2 – філолог; редактор-перекладач; 2447.1 – науковий співробітник (проекти та програми у сфері матеріального та нематеріального виробництва); 2447.2 – фахівець з управління проектами та програмами у сфері матеріального (нематеріального) виробництва; 2451.2 – літературний співробітник; письменник; редактор літературний; член головної редакції; член колегії (редакційної).
Подальше навчання	Навчання за освітньо-науковою програмою доктора філософії в галузі української філології (мовознавство, літературознавство), теорії і методики викладання, міждисциплінарні програми (педагогіка вищої школи, управління закладами освіти), доступ до спеціалізованих досліджень з історії.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання в системі Moodle, індивідуально-творчий підхід, навчання через педагогічну практику в школі та виші, науково-дослідну практику, участь у дослідницьких проєктах.
Оцінювання	Кредитно-трансферна система, накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за всі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, поточний, модульний, підсумковий контроль. Усні та письмові екзамени, заліки, тестування знань та умінь, захисти кваліфікаційних робіт і різних видів практик.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми в процесі професійної діяльності в галузі освіти та науки (лінгвістики, літературознавства, історії, методики викладання) або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій.
Загальні	ЗК 1. Усвідомлення суспільного статусу і призначення професійної

<p>компетентності (ЗК)</p>	<p>діяльності вчителя, професійна мотивованість.</p> <p>ЗК 2. Розуміння вагомої ролі мови як чинника національної ідентифікації, як інструмента оволодіння знаннями та освоєння досвіду, засобу спілкування і впливу.</p> <p>ЗК 3. Здатність до самоосвіти, усвідомлення необхідності постійно підвищувати професійну кваліфікацію, інтелектуальний і загальнокультурний рівні.</p> <p>ЗК 4. Здатність до генерування нових ідей (креативність), аналізу накопиченого досвіду, самореалізації.</p> <p>ЗК 5. Здатність експериментувати, засвоювати і використовувати нові інформаційні технології, програмні засоби, інтернет-ресурси для досягнення запланованого прагматичного результату у професійній діяльності.</p> <p>ЗК 6. Здатність толерантно і безконфліктно комунікувати з різноманітною аудиторією, дотримуватися морально-етичних принципів спілкування.</p> <p>ЗК 7. Готовність брати відповідальність за прийняті рішення, виявляти ініціативу й наполегливість у досягненні професійних цілей, бажання досягти успіху.</p> <p>ЗК 8. Здатність аналізувати, синтезувати, оцінювати інформацію, виявляти проблеми та усувати їх.</p> <p>ЗК 9. Здатність оцінювати ризики, готовність запобігати загрозам життю й здоров'ю.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність критично осмислити історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки, історії, усвідомити динаміку її розвитку.</p> <p>ФК 2. Готовність до високопрофесійного й висококультурного володіння українською й англійською мовою в усному й писемному різновидах.</p> <p>ФК 3. Володіння методологією філологічних, історичних досліджень, осмислення специфіки процесів розвитку української мови та літератури, історії.</p> <p>ФК 4. Здатність осмислювати художню літературу як мистецтво слова, культурологічну проблематику літературного твору, усвідомлення специфіки української літератури в контексті світової.</p> <p>ФК 5. Теоретична і практична готовність до викладання української мови і літератури, зарубіжної літератури та історії у профільній школі та інших закладах освіти, формування у процесі освітньо-виховної діяльності національно свідомої мовної особистості.</p> <p>ФК 6. Здатність до ефективної й компетентної участі в різних формах навчально-педагогічної діяльності (батьківські збори, педради, методичні об'єднання філологів, істориків чи класних керівників) і наукової комунікації у галузі філології, історії.</p> <p>ФК 7. Готовність до організації і провадження освітньо-виховного процесу як педагогічної взаємодії, спрямованої на розвиток особистості учня.</p> <p>ФК 8. Демонстрування власних педагогічних здібностей у типових і нових освітніх реаліях, в організації учнів для ефективного вивчення у школі української мови і літератури, зарубіжної літератури та історії.</p> <p>ФК 9. Здатність до різних видів лінгвістичного, літературознавчого аналізу.</p> <p>ФК 10. Розуміння розміщення, принципів відбору, застосування історіографічного доробку та архівних документів для реконструкції політичної та культурної історії в українському і світовому контекстах, для комплексного дослідження історичних, суспільно-політичних, державотворчих, соціокультурних аспектів становлення та життєдіяльності народів світу.</p>

	<p>ФК 11. Спроможність використовувати міждисциплінарні підходи для проведення порівняльних досліджень і узагальнень щодо природи етнонаціональних і державотворчих процесів, наявності спільного та відмінного у світовій історії.</p> <p>ФК 12. Вміння формулювати оцінки і версії історичних подій відповідно до загальнолюдських цінностей певного часу та певної групи людей.</p> <p>ФК 13. Готовність застосування історіографічного доробку та архівних документів для реконструкції політичної та культурної історії в українському і світовому контекстах, для комплексного дослідження історичних, суспільно-політичних, державотворчих, соціокультурних аспектів становлення та життєдіяльності народів світу.</p>
<p>7 – Програмні результати навчання</p>	
	<p>ПРН 1. Знати історичні надбання та новітні досягнення філології, історії.</p> <p>ПРН 2. Розуміти та цілеспрямовано послуговуватися термінологічним апаратом мовознавства, літературознавства, історії.</p> <p>ПРН 3. Знати типологічні особливості української мови на тлі близько- та далекоспоріднених мов; вміти здійснювати компаративний аналіз.</p> <p>ПРН 4. Аналізувати та систематизувати теоретико-практичні аспекти конкретної філологічної галузі.</p> <p>ПРН 5. Знати і розуміти сутність і принципи освітньо-виховного процесу; видів освітньої діяльності, типологію занять, форм, методів і технологій навчання; принципів і способів оцінювання досягнень здобувачів освіти.</p> <p>ПРН 6. Високопрофесійне і висококультурне володіння українською та англійською мовами в усному й писемному різновидах, здатність презентувати результати досліджень.</p> <p>ПРН 7. Уміти практично використовувати набуті теоретичні знання та практичні вміння у професійній діяльності.</p> <p>ПРН 8. Аналізувати особливості сприйняття та засвоєння навчальної інформації з метою корекції й оптимізації освітньо-виховного процесу.</p> <p>ПРН 9. Уміти раціонально використовувати мультимедійні ресурси, комп'ютерні технології, Інтернет-ресурси навчального характеру; самостійно продукувати електронну і мультимедійну продукцію дидактично-комунікативного призначення.</p> <p>ПРН 10. Планувати, організовувати і презентувати науково-теоретичні та прикладні дослідження в конкретній філологічній галузі, з історії.</p> <p>ПРН 11. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату, організації фахової міжособистісної комунікації.</p> <p>ПРН 12. Будувати цілісні, логічні висловлювання в усному й писемне мовленні.</p> <p>ПРН 13. Володіти когнітивно-творчими якостями: інтелектуальною активністю, гнучкістю й оригінальністю мислення, інтуїцією, критичністю тощо.</p> <p>ПРН 14. Володіти високим науково-методичним рівнем викладання філологічних дисциплін, історії в повному обсязі освітньої програми.</p> <p>ПРН 15. Розвивати інтелектуальну та емоційну сфери, пізнавально-розумові та ціннісні орієнтації особистості учня.</p> <p>ПРН 16. Дотримуватися професійної етики й основних засад академічної доброчесності до всіх учасників освітнього процесу.</p> <p>ПРН 17. Підвищувати рівень особистісного науково-професійного розвитку; виявляти ініціативу й наполегливість у досягненні професійних цілей.</p>

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Склад проектної групи освітньої програми, професорсько-викладацький склад, залучений до викладання навчальних дисциплін за спеціальністю, відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності на другому (магістерському) рівні вищої освіти. До реалізації програми залучають провідних науковців України та закордону в галузі філології, історії.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічна база дозволяє проводити всі види лабораторної, практичної, науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформація про організацію освітньої діяльності для підготовки здобувачів вищої освіти (освітні програми, академічний календар, графік освітнього процесу, нормативні документи (положення), розміщена на сайті університету (https://udpu.edu.ua , рубрика «Навчання») та факультету української філології (https://ff.udpu.edu.ua , рубрика «Навчання»). Підтримку навчальної діяльності та управління освітнім процесом в інформаційному середовищі університету забезпечують сайти: – інформаційно-освітнє середовище https://dls.udpu.edu.ua яке містить електронні навчальні курси (ЕНК) для здобувачів вищої освіти; – електронний архів навчальних, наукових і навчально-методичних матеріалів https://library.udpu.edu.ua . Відкритий доступ до наукометричних баз даних Web of Science та SCOPUS видавництва Elsevier.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Національна кредитна мобільність здійснюється на основі двосторонніх договорів між Уманським державним педагогічним університетом та вищими закладами освіти й науковими установами України.
Міжнародна кредитна мобільність	Реалізуються програми подвійного диплома: Гуманітарно-природний університет імені Яна Длугоша в м. Ченстохові (Польща)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Передбачено здобування вищої освіти іноземними громадянами на загальних умовах.

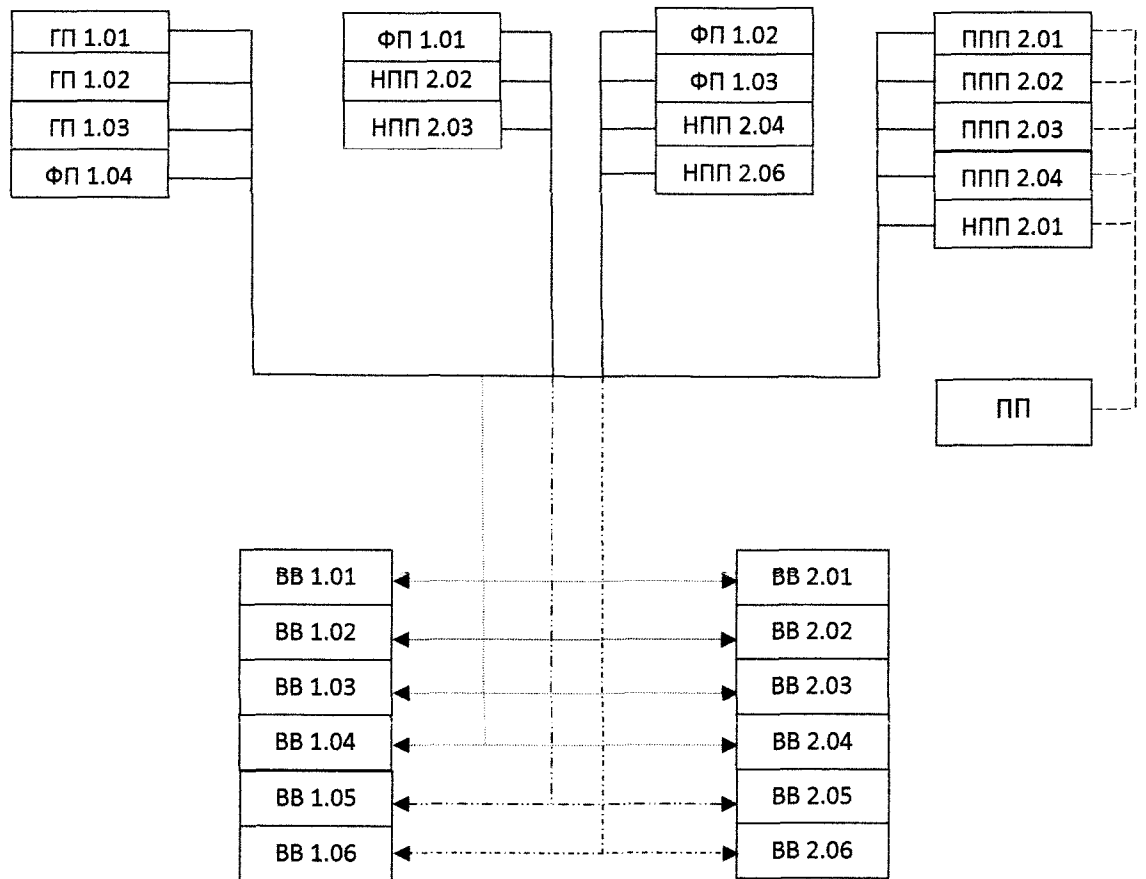
II. Перелік компонентів освітньо-професійної програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові дисципліни			
I	Цикл загальної підготовки		
ГП	Гуманітарна підготовка		
ГП 1.01	Педагогічна риторика	3	залік
ГП 1.02	Ділова іноземна мова	3	екзамен
ГП 1.03	Філософія та соціологія освіти	3	екзамен
ФП	Фундаментальна підготовка		
ФП 1.01	Загальне мовознавство	4	екзамен
ФП 1.02	Теорія літератури	4	екзамен
ФП 1.03	Сучасна зарубіжна література	3	залік
ФП 1.04	Цивільний захист та охорона праці в галузі	3	залік
II	Цикл професійної підготовки		
ППП	Психолого-педагогічна підготовка		
ППП 2.01	Психологія профільної школи	3	екзамен
ППП 2.02	Педагогіка профільної школи	3	екзамен
ППП 2.03	Методика навчання української мови у профільній школі	3	екзамен
ППП 2.04	Методика навчання української літератури у профільній школі	3	екзамен
НПП	Науково-предметна підготовка		
НПП 2.01	Технології навчання в галузі мовної освіти	3	залік
НПП 2.02	Узагальнювальний курс української мови	3	залік
НПП 2.03	Порівняльна граматики східнослов'янських мов	4	екзамен
НПП 2.04	Сучасна українська література	3	екзамен
НПП 2.05	Філософія та методологія літературознавчих досліджень	3	залік
Дисципліни вільного вибору студента			
Блок № 1			
ВВ 1.01	Історія міжнародних відносин	4	екзамен
ВВ 1.02	Військова історія України	4	залік
ВВ 1.03	Історія української державності	3	залік
ВВ 1.04	Методологія історії	6	екзамен
ВВ 1.05	Текстознавство <i>або</i>	3	екзамен
ВВ 1.06	Лінгвістичний аналіз художнього тексту	3	екзамен
ВВ 1.07	Літературна критика <i>або</i>	4	залік
ВВ 1.08	Біблія та українська література	4	залік
Блок № 2			
ВВ 2.01	Цивілізаційна історія України	6	екзамен
ВВ 2.02	Історія сучасного світу	4	залік
ВВ 2.03	Історія міжнародних організацій	3	залік
ВВ 2.04	Сучасна світова історіографія	4	екзамен
ВВ 2.05	Текстознавство <i>або</i>	3	екзамен
ВВ 2.06	Лінгвістичний аналіз художнього тексту	3	екзамен
ВВ 2.07	Літературна критика <i>або</i>	4	залік
ВВ 2.08	Біблія та українська література	4	залік
Практична підготовка			
	Виробнича (педагогічна) практика	9	екзамен
	Атестація	6	
Загальний обсяг освітньої програми		90	

III. Перелік освітніх компонент освітньої програми «Середня освіта (Українська мова і література. Історія)» та їх логічна послідовність

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, атестація)
1 семестр	
ГП 1.02	Ділова іноземна мова
ГП 1.03	Філософія та соціологія освіти
ГП 1.01	Педагогічна риторика
ФП 1.04	Сучасна зарубіжна література
ФП 1.04	Цивільний захист та охорона праці в галузі
НПП 2.04	Сучасна українська література
ВВ 1.04 / ВВ 2.04	Методологія історії / Сучасна світова історіографія
ВВ 1.05 / ВВ 2.05	Текстознавство / Лінгвістичний аналіз художнього тексту
2 семестр	
ППП 2.01	Психологія профільної школи
ППП 2.02	Педагогіка профільної школи
ППП 2.03	Методика навчання української мови у профільній школі
ППП 2.04	Методика навчання української літератури у профільній школі
НПП 2.05	Філософія та методологія літературознавчих досліджень
ВВ 1.03 / ВВ 2.03	Історія української державності / Історія міжнародних організацій
ПП	Виробнича практика
3 семестр	
ФП 1.01	Загальне мовознавство
ФП 1.02	Теорія літератури
НПП 2.01	Технології навчання в галузі мовної освіти
НПП 2.02	Узагальнювальний курс української мови
НПП 2.03	Порівняльна граматики східнослов'янських мов
ВВ 1.01 / ВВ 2.01	Історія міжнародних відносин / Цивілізаційна історія України
ВВ 1.02 / ВВ 2.02	Військова історія України / Історія сучасного світу
ВВ 1.06 / ВВ 2.06	Літературна критика / Біблія та українська література
	Атестація

Структурно-логічна схема ОП

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми проводиться згідно з «Положенням про випускні кваліфікаційні роботи в УДПУ імені Павла Тичини», «Положенням про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини», «Положенням про Європейську кредитно-трансферну систему навчання в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини», «Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії» та інших нормативно-правових актів.

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) проводиться у формі складання комплексного кваліфікаційного екзамену або у формі захисту випускної кваліфікаційної роботи, випускного екзамену зі спеціалізації та завершується видачею документа встановленого зразка про присудження їм ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації «магістр освіти» та професійної кваліфікації: вчитель української мови і літератури та зарубіжної літератури, вчитель історії.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

VI. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

Див. додаток

VII. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

Див. додаток

Затверджено на засіданні вченої ради факультету української філології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № 13 від 26.06 2013 р.).

Керівник проектної групи (гарант освітньої програми):

Денисюк Василь Вікторович – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Розробники:

- 1. Цимбал Наталія Андріївна** – кандидат філологічних наук, професор, завідувач кафедри практичного мовознавства Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.
- 2. Йовенко Лариса Іванівна** – доктор педагогічних наук, професор кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.
- 3. Священко Зінаїда Василівна** – доктор історичних наук, професор кафедри загальної історії Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

